

SLOVENSKI NAROD.

Inštaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tujo deželo toliko več, kolikor znača poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine so ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petestopne petit-vrste po 12 h, če se se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopolni naj se izvelje frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravljenštvo pa v pritličju. — Upravljenštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Skupno gospodarsko delo.

I.
Eketa o slovenski ljudski stranki je končana. Merno je stvar zaspala, ne da bi bila vzbudila koliko hrupa, koliko razburjenja. Ves svet je bil od vsega začetka prepričan, da je stvar v naprej izgubljena. Stranke, ki se toliko letljuto vojskujejo, se ne dajo kar čez noč ziti v eno samo organizacijo.

Ideja sama na sebi je bila nesredno sprožena. To pa zategadelj, ker klerikalcem ni bilo za stvar, marveč za njih strankarsko korist.

Naman slovenske ljudske stranke bi mogel biti samo ta, da se osredotočijo politične sile narodove na skupno delo v desega vujnih in vsem skupnih namenov. Če hoče kdo z nekaterimi prijatelji sezidati hišo, se bo za to skupno podjetje žnjimi dogovoril glede vsega tega, kar se tiče hiše. Kakega političnega in verskega mšljenja so ti prijatelji, bi pri hrišči pač ne prišlo v poštev.

Ti klerikalci bi se bili morali glede slovenske ljudske stranke postaviti na tako stališče — ko bi bili imeli resne, poštene in nesebične namene. Da je med slovenskimi strankami v gotovih stvareh mogoče edinstvo, o tem ni nobenega dvoma. Ko bi bilo klerikalcem na tem, da se doseže, kar je narodu potrebno in glede česar smo vsi edini, potem bi bili morali to fiksirati in reči: v teh stvareh je med nami sloga, zastavimo skupno vse moči, da jih alidosamo ali pa jih skupno ustavimo.

Pri skupnem delu v gotovih stvareh se ublaže nasprotja, se iznenčijo mars kateri nazori in se lshko ustvari trajna zveza. To bi bila pot do slovenske ljudske stranke. Klerikalci niso krenili na to pot ker so imeli pred očmi čisto strankarske in čisto politične namene.

Med tistimi možmi, ki so se pri enketi oglašili, je bilo tudi nekaj

takih, ki so omenili skupno gospodarsko delo. Omenili so to le mimo gred, prav kakor bi njim samim ne bilo čisto jasno, kako naj se ta misel izvede, samo toliko se vedeli, da bi skupno gospodarsko delo lahko ugodno vplivalo tudi na politične razmere.

To je istina, kateri ne more nihče oporekat. In ta resnica je toliko bolj uvaževanja vredna, ker je na gospodarskem polju najlaglje dosegli skupno delo in ker bi tako skupno delo bilo največjega ne samo materialnega, nego tudi narodno-političnega pomena.

Velika napaka vse slovenske politike je, da posvečuje gospodarski organizaciji premalo pozornosti. Slovenske stranke, vse in povsod, so se doslej nekako omejevale na čisto politično in kulturno delo in na strankarsko organizacijo. V narodnogospodarskem oziru se je gledalo na organizacijo denarnih zavodov v vrhu, da se slovenski kapital iztrga iz nemških rok in poleg tega na organizacijo mlekarstva.

Narodne napredne stranke je v tem oziru vedno stala na stališču, da se gospodarske organizacije ne smejo zapletati v politične boje, in je zvesto vztrajala na tem stališču. Ne tako klerikalci. Ti so si ustvarili gospodarsko organizacijo, ki služi izključno samo njihovim političnim namenom. Proti starim, trdnim posojnicam, ki so v naprednih rokah in ki se niso nikdar vključale v politiko, so ustanovili konkurenčne zavode, ki stoje vedno pred bankerotom in ki delajo starim posojilnicam najumazanje, dost kratnaravnost hudo-deleksko konkurenco. Ustvarili so nebroj katoličkih zadrug, v katerih se je kradlo in golufalo, kar se je dalo. Velika večina teh katoličkih zadrug je sramotno poginila, nekateri duhovniki so imeli krivični profit v žepu, narod je imel škodo in cela vrsta narodnih eksistenc je bilo uničenih.

Mi si štejemo v velikansko zaslužo, da smo uničili celo vrsto gnihih klerikalnih konsumov. Ko bi ne bilo nas, ko bi se mi ne bili s tako odločnostjo lotili boja proti klerikalnim konsumom, bi bili klerikalci, pijani

Klerikalna gospodarska organizacija se je izkazala kot pravo prokletstvo za slovenski narod in že pozni rodovi bodo prekinjali spomn tistih duhovnikov, ki so v svoji budobiji in gospodarstvažljnosti tako brezvestno eksperimentirali z na rodognospodarskimi koristmi slovenstva.

Po zaslugi klerikalcev je za družna ideja na Slovenskem populoma kompromitirana, dasi je sama na sebi dobra in zdrava. Izgubila je ves kredit, ker so jo klerikalci toljavsko izrabili za svoje umazane politične in osebne namene. Kmetijska družba kranjska se trudi na vse načine in z največjim naporom, da bi zadružništvo rehabilitirala in postavila na zdravo podlago. Da so pri nas mogoče in umestne samo zadružne posojilnice in produktivne zadruge, to uvidevajo sedaj menda tudi najbolj nevedni kapljanje — ali trajalo bo še desetletja, predno se poravnava.

Ravn na polju kmetu namenjene gospodarske organizacije vladan danes na Sovenskem strahovita anarhija. In prav nič ni upanja, da bi se kaj obrnilo na bolje, kajti pri klerikalcih je engažiranih toliko osebnih interesov, da se nam zdi vsak poskus porazumljenja vsaj za sedaj nemogoč. Svojim somišljenikom priporočamo, naj delu ejo kakor dole. Gospodarske organizacije in produktivne zadruge naj se ustvarjajo tam, kjer so potrebne, vedno naj se dela vestno, pošteno in strogog solidno brez ozira na politične in strankarske razmere. Klerikalne zadruge, če so strankarske, če se vti kajo v politiko, če postopajo nepošteno, naj se neusmiljeno pobijajo, dokler se ne zatro.

Mi si štejemo v velikansko zaslužo, da smo uničili celo vrsto gnihih klerikalnih konsumov. Ko bi ne bilo nas, ko bi se mi ne bili s tako odločnostjo lotili boja proti klerikalnim konsumom, bi bili klerikalci, pijani

prvih uspehov, celo Slovenijo preplavili s konsumi in z nimi uničili vse slovenstvo. Naš boj jih je prisilil, da so ustavili svoje organiziranje, mi smo s hitrim justificiranjem dosegli, da ni škoda še veliko večja in da se je snovanje konsumov sploh opustilo.

Gde gospodarske organizacije kmetskega ljudstva bomo nadaljevali boj proti vsem gnihim pojavorom v klerikalni organizaciji. Temu boju bo konec še tedaj, kadar se dobri modus, po katerem se zadružništvo uredi enotno, koristim naroda primerno in tako, da bo popolnoma nepoplitičnega značaja odmakneno političnim bojem, res edino in izključno gospodarska organizacija.

Vojna na Daljnem Vztoku.

Konec herojske obrambe.

Kar se je mesece in meseca prorokovalo, a se ni uresničilo, to se včeraj, ako smemo verjeti poročilom, izpolnilo.

Nekdaj ponosne ruske trdnjave Port Artur ni več!

Kakor zatrjuje brzojavka iz Barolins, je trdnjava že kapitulirala, general Steselj jo je že izročil Japoncem in na portarturškem obzidju, aka ga je sploh že kaj ostalo, veje že nemara danes krvavo-rdeča zastava vzhajajoča solnca.

Trd gaja, kakršne doslej še ne poznajo vodina, je doigrana, epopeja je izpeta!

Junak Steselj, čigar ime se bo bleščalo v zgodovini človeštva na vekov vekov med najslavnejšimi možimi, je odložil svoj meč, ko je uvidel, da je vsak nadaljni boj brezuspešen, ko se je prepričal, da se mu v doglednem času ni nadejati od nikoder osvoboditve, rešitve.

Težak je moral biti trenotek odločitve za generala Steselja!

Otem dolgih mesecov, odkar traja obleganje Port Arturja s suhe strani, je vodil gen. Steselj obrambbo že takoj sprva pogibelji dolčene trd-

njave s tako blestečo bravuro, s takim brezprimernim junashtvom, da je primoral ves svet — prijatelje in sovražnike, da ga občuduje, da se mu v breznejnem občudovanju klanja kot enemu izmed največjih herojev, kar se jih je rodilo človeštvu.

S posadko, ki je bila v primeri a skoro brezbrojno japonsko armado enaka neznačni peščici, je skoro leto in dan vztrajal na mestu, kamor ga je poklicala dolžnost, kljuboval je vsem valom s toliko energijo, da se je zdelo, da je ni sile na svetu, ki bi mogla streljodporno moč tega jeklenega moža.

Japonski topovi so dan na dan, noč za nočjo pelj Port Arturju smrtno pesem in sipali smrt in pogin v mesto, v vrsto hrabrih braniteljev, nepregledne množice oblegovalcev so se neprestano zaganjale v trdnjavo, v mestu se je slisalo samo stokanje ranjencev, vzdihanje umirajočih, potkanje japonskih bomb in granat, širiti so se jeli bolezni in morda je že zavladal glad, a Steselj je stal s svojo posadko še vedno neomajan kakorsiva skala sredi penečega morja, ob katero zmanj butajo sovražni valovi. Stot soč Japoncev je že leglo pred Port Arturjem v grob, a portarturška posadka, prožeta z duhom in energijo svojega poveljnika, se je zdela, da si se skrčila skoro na minimum, močna in silna kakor gigant.

Toda zakon narave je neizprosen, narava se ne da premagat, herojskim braniteljem so jeli peščati moči, prenapeta struna je počila.

Z nadčloveškimi silami je doslej branila portarturška posadka vsako ped svoje zemlje, za vsak korak naprej je moral sovražnik plačati hektombe dragocenih človeških žrtev, sedaj pa so branitelji že izčrpani nadčloveške sile, ki so jih delale bogovom enake, in postali so zopet ljudje.

Ludem, navadnim ljudjem pa klonejo moči.

Steselj je to sprevidel, spoznal je, da je odporna sila njegovih junakov

LISTEK.

Propast.

Spisal V. Jelenec.
(Konec.)

II

Komaj je bila sezidana tovarna, javili so se skoro vse vaščani za delo in tovarnarji jih je sprejemal po vrsti, in tako so vsako jutro hodile mnoge ljudi v tovarno, ko je zadonel hričavi pisk, odprla so se hrešče težka vrata in delaveci so se izgubljali v močehnih prostorih.

Zapuščena so ležala polja, ker ni bilo delavev, da bi jih obdelovali...

Prišli so v vas tujci, ki so pokupili polja in se naselili po vasi...

Tako naenkrat domačini niso imeli drugega, kakor svoje hiše in zaslužek v tovarni...

Ote dni, ko so poprodali svoja posestva, je zavladalo veselje po vasi... vse gostilne so bile vedno natlačene ljudi, prepivali so cele dneve in noči.

Ljudje so mislili, da se je naselilo v vasi blagostanje; vse so imeli

precej denarja, začeli so živeti dobro...

A pri vsem tem ni nikdo mislil na bodočnost, ki je stala strašna pred njimi.

Zupali so v svojo srečo in slepo drvili naprej... toda slednji je zmanjkoval denarja, a zaslužek v tovarni je bil kaj pičel...

Obup se je polastil vaščanov, resignirani so hodili na delo, v tovarni pa se jim je vlegel na prsi oni težki vzuh... bledi so pruhajali iz tovarne, upala so jim lava in vse vasjenja krstpostala pod obna grobu.

Iz obupa so začeli piti žganje, pili so divje in nenasno...

Isto, kar se je zgodilo z drugimi vaščani, je dohitelo tudi Rupnikov ga obča.

Bil je posestnik in je z drugimi prodal svoje posestvo... Zapravil je labkomiseln ves denar... Obupan je začel popivati, le malokdaj je bil trezen; njegova žena ga je začet koma prosila, naj opusti tako življenje... a on se ni zmenil za to, pil je naprej... s svojo hčerjo je hodil v tovarno in tam delal... zvečer pa pil pozno v noč.

Hčerka pa je sledila svojemu

ocetu... vlačila se je z drugimi dravkami po gostilnah, kjer so plesale in pri divjih orgijah uživali življenje...

Vsa vas je bila materialno in moralno na najnižji stopnji...

Iz obupov in nesreč so se po redile v luhih divje strasti, ki so zavladale po celi vasi...

Kakor greh in smrt so plavali nad vasio, nad propalimi hušami obliški dima, ki se je valil iz tovarne.

Hipno blagostanje je uničilo nekdanjo tiko srečo v vasi.

Vse je hiralo in umiralo; po dnevi je bilo mirno in zapuščeno po vasi, zvečer pa je začelo iz mnogih gostiln divje petje, ki je do nelo v temno noč...

Kakor prezavala jim je bila pot do boljše bodočnosti, morali so propasti... živeli so in čakali smrti...

V takih razmerah se je vrnil Milan Rupnik domov. Hipno je spoznal, kaj se je zgodilo... opazoval je ljudi, ko so hodili iz tovarne in zdelo se mu je, da se pomika mimo njega tolpa ljudi, ki so vse uklenjeni, vsem pa je utisnen na čelu pečat smrti in propada...

Pomagati je hotel svojim ljudem, rešiti jih njih groznega stanja...

Začel je pri svojih domačih, toda vsi napori so mu bili zmanj! Vsi so bili tako vdani v svojo grozno usodo, da niti misliti niso mogli na rešitev...

Slepо so se vdali svojemu življenju, slepo drvili do propada...

Milan je mislil odvaditi pisanjevanja, hodil je, ko so prišli delavci iz tovarne, k njim na dom, pogovarjal se z njimi... za hip jih je pregovoril... mislil je, da bo njevo delo imelo vsaj malo uspeha.

Ko pa je zvečer gledal v svoji sobi skozi okno, zadonelo mu je zopet na uho divje petje, in spoznal je, da je vse zmanj...

Skušal je skušati rešiti vsaj svojo sestro. Ko je bil neko nedeljo v neki gostilni ples, hotel jo je pregovoril, da naj ostane doma, a ona ni hotela; zato je jo zadržal v sobo...

Osa pa je razbilta okno in ušla v diru proti gostilni.

Ko je to zapazil Milan, je občutil, da je vse izgubljeno...

Smilili so se mu ubogi

jela pojmati, se manjšati, in zavedel se je, da trdnjavi ni več rešitve.

In v tem trenotku je moral v njem dozoret sklep, da izroči trdnjavo, ki je že itak storila več nego svojo dolžnost, svoji, sprva ji že določeni usodi, to tembolj, ker je že morda posadki pošlo tudi streljivo.

Za takega junaka, kakov je Steslji, je bil ta trenotek odločitve najtežji v vsem njegovem življenju, a uprav to, da se je odločil, da ustavi mesarsko klanje, ko je zatonila poslednja zvezda rešiteljica, in ne nadaljuje brezuspešnega boja, da bi iz kravavel sam s svojim zadnjim možem, ga obdaja z gloriolo največje slave in pravega junastva.

Port Arturu ni rešitve, zaklenkal mu je mrtvški zvon, — Rusiji je treba obraniti ono peščico mož, ki so s svojim skoro bajeslovnim junastvom zaslužili, da spoštljivo pripogiblje pred njimi koleno ves ruski narod in ves kulturni svet.

Danes že morda zapuščajo junaki portarturške razvaline svoje trdnjave. Sreč se jim morda krši, da jim niso bile dane nedelovške moći, da bi branili domovini oni košček zemlje, kjer liže Kvantunški polotok viharno Rumeno morje, na drugi strani pa se jim širijo prsi, saj jih vodi k rak nazaj v življenje, gredo novemu življenju nasproti, ki je tako nebeško lepo slasti sedaj, ko so že zdavnaj sklenili radune o njem.

Solnce jasno jim zopet sije, novo življenje se jim smeje nasproti... Epopeja je izpeta, heroična obramba Port Arturja je prešla v zlatou knjigo zgodovine.

Zadnje poročilo generala Steslja.

Uradno se razglaša brzojavka generala Steslja z dne 19. m. m., ki se glasi: Srečni smo, Vašemu Veličanstvu, svojemu velikemu vladarju, sporočiti iz Port Arturja, ki ga z božjo pomočjo branimo že 11 mesecev, svoje najvdanejše čestitke povodom godu Vašega veličanstva. Naši voji so današnji dan slavili z največjim navdušenjem in današnja parada, pri kateri so orili urnebesni urakli našemu očetu-carju, je pokazala večno moč Vašega veličanstva in našo od prednikov poddedovanu zvestobo.

Blokada pred Port Arturjem deloma odpravljena.

Iz Tokija se poroča: Admiral Togo je ukazal, da se zmanjša blokadno okrožje pred Port Arturjem. Nova blokadna črta se pričenja pri rtu Talienvan in se konča pri rtu Južnega zaliva. Ves polotok Liaotong zapadno od te črte spada v področje blokade, samo mesto Daljni je izvzeto.

Japonci nameravajo baje Daljni otvoriti tujemu parobrodstvu. Dosej pa je vhod v luko dovoljen samo ladjam, ki imajo posebno dovoljenje. Nove deločbe glede blokade so se že uveljavile.

Nasprotujoča si poročila.

Iz Tokija se poroča, da so se sovražnosti pred Port Arturjem že ustavile. Četrtiki ruskega in japonskega generalnega štaba se snidejo v ponedeljek, da se posvetujejo o kapitulacijskih pogojih.

Iz Pariza pa se poroča: Neki japonski parlamentar se je dve uri pogajal z generalom Stesljem v njegovem taborišču.

Japonci zahtevajo v jamstvo, da Rusi zapuste in izroče for Kikanšan.

Vtič vesti o kapitulaciji v Pečogradu.

Iz Petrograda se poroča: Vtič o kapitulaciji Port Arturja se je tukaj razširila popoldne. Vtič je bil strašen. Zlasti cipri so bili nazadnjaki, ki so že včeraj označevali vtič o kapitulaciji Port Arturja kot izmisljotino liberalcev. Kljub temu pa se vtič še ne verjamajo.

Z mandžurskega bojišča.

Kuropatkin poroča: Sovražnik je 30. decembra ljuto obstreljeval naše pozicije pri vasi Linšanu. Naše bate rije so uspešno odgovarjale na sovražni ogenj.

Novo ministrstvo.

Dunaj, 2. januarja. Posl. Sylvester piše, da je prišel baron Gautsch na krmilo vlade vsled vpliva grofa Goluchowskega. Imenovanje smatra za najugodnejšo rešitev krize ter prorokuje, da bo parlament še pred Veliko nočjo normalno deloval. Za parlamentarno ministrstvo ni prostora toliko časa, dokler ni vsaj formalnih pred pogojev za češko-nemško spravo.

Praga, 2. januarja. Vodja čeških agrarcev, posl. Prašek, se je izrazil o novi vladi sledče: „Novemu ministrstvu ne prinašamo simpatij pa tudi ne antipatij. Baron Gautsch nam je znan le kot brezbarvni upravni uradnik. Tudi novi minister notranjih zadev, grof Bylandt-Rheindt, ni posebno izrazita individualnost, da bi se moglo po njem o čem sklepati. Novi justični minister nam je simpatičen zaradi njegovih gospodarskih reform. V ostalem pa ne damo nič na spremembo osebja v ministrstvu, dokler ostane dr. Körberjev sistem. Šele tedaj, če se nova vlada zavzame za naše kulturne in gospodarske zahteve, začnemo takoj siliti na popolno oživljenje parlamenta.“

Praga, 2. januarja. Vodja čeških radikalcev dr. Baxa je izjavil: „Mi radikalci nimamo zaupanja do Gantschevega ministrstva, ker preteklost ministrskega predsednika ni pri Čehih v dobrem spominu. Sprememba v osebi ministrskega načelnika še za nas ni povod, da bi spremenili taktiko. Češka politika zahteva pred vsem spremembo celega sistema.“

Krakov, 2. januarja. „Czas“ piše o imenovanju ministrskega predsednika barona Gautscha: „Misli se, da bo novi ministriški predsednik zagotovil Čehom notranji češki uradni jezik a obenem bo zagotovil Nemcem, da je to zadnja enostranska koncesija. Potem še sklice Gautsch državni zbor. Ako bo zbornica redno delovala, zgodis se v teknu časa v ministrstvu rekonstrukcija v parlamentarnem smislu. Ako pa bi se obnovila obstrukcija, je Gautsch pripravljen, da razpusti državni zbor, oktroiira poostreni poslovnik ter razpiše nove volitve. Baje je izšel podoben načrt iz gospaska zbornice, a ker ga je dr. pl. Körber zavrgel, bil je to glavni povod, da je moral iti.“

Sprememba pri namestništvih.

Opava, 2. januarja. Takaj je začel izhajati novi dnevnik „D. Webr“, ki ima baje zanesljive informacije. Ta list zatrjuje, da pride šleziski namestnik grof Thun prvi v poštev za izpraznjeno namestništvo na Gor. Avstrijskem. V Šlezijo pride za namestnika baron Hanekel, v Zader pa dvorni svetnik pl. Simonelli, ki je popularna več jugoslovenskih jezikov in italijanščine. Baron Schwartzenau ostane na Tirolskem le dotele, da se reši vsečiliščno vprašanje, potem pa pride na njegovo mesto kranjski dež. predsednik baron Hein in na tega mesta grof Schaffgotsch.

Položaj na Ogrskem.

Budapest, 2. januarja. Voditelji združene opozicije bodo v jutrnji zadnji seji po vrsti protestirali proti razpustu državnega zabora v ex lex stanju. Apponyjeva in Szederkenyeva stranka imata jutri seji, v katerih se oficijalno proglaši fuzija s Kossuthovo stranko.

Budapest, 2. januarja. Rumunski narodni odbor ima dne 10. t. m. glavno konferenco v Hermanstadtu, da sklene pri predstoječih volitvah prestopiti iz pasivnosti v aktivnost.

Dohodki v Makedoniji.

Cariograd, 2. januarja. V Rahu blizu Kumanove je napadla 20 mož broječa vstaška četa komisarja Ezardefendija, ki je pobiral davke ter ubila njega in njegovega spremljevalca. Vstaši so imeli uniforme novih turških lovskih bataljonov. Po napadu je pribitel v vas oddelek turških vojakov nakar so vstaši zbežali puštviti štiri svoje mrtve.

Gibanje na Ruskem.

Petrograd, 2. januarja. Govori se z vso sigurnostjo, da je car že sprejel demisijo kneza Svatopolks-Mirskega. Za naslednika bo imenovan kak reakcionar, najbrže general Kleigel.

Moskva, 2. januarja. Moskovško zemstvo je predlagalo vsem

zemstvom, naj ustavijo delovanje ter začnejo pravcati štrajk zaradi carjevega reformnega manifesta. Predlog podpira tudi maršal plemstva Černigov. Obenem so sklenile revolucionarne stranke, da zopet začnejo z aktivno propagando.

Obč. svet Ljubljanski.

V Ljubljani, 31. decembra.

Proračuu za leto 1905.

Kakor celo vrsto let dosedaj, poročal je o proračunu mestnega zaklada tudi letos občinski svetnik Se nekovič. O zelo obširnem vsestranskem utemeljenem proračunu se je razpravljalo nad dve uri. Najvažnejše svojstvo letošnjega proračuna je pač povišanje doklad o 20 % na 25 % na direktno davko. To povišanje se je posebno vsestransko utemeljevalo. Ta potreba je nastala pred vsem zaradi tega, ker se je v sedežnem zboru obstrukcija. Dramatičnemu društvu morala dovoliti izredna podpora 14.000 K in ker je občinski svet v svoji seji dne 6. aprila t. l. sklenil, da se imajo za most čez Ljubljano od Opekarške ceste na Prule postavljati od 1905 leta nadalje v proračun štirje letni roki po 10.000 K. Cer je res, da so za leto 1905 tudi druge izredne potrebščine tako velike, ker iznajajo vse vklj. 80.921 K, a da ni teh dveh izdatnih prispevkov v proračunu, moglo bi se bilo te potrebščine za onih par let, dokler mestna hranilnica v smislu svojih pravil ne bude izročala mestni upravi polovico svojega z vsekoletnega prebitka, tako porazdeliti, da bi se bilo z do sedanjimi dokladami izhajalo. Izognilo pa bi se bilo zvišanje doklad tudi, skozi bi se bil mogel izvesti zakon za kanalizacne pristojbine. Da tega načrtu ni vzel finančni odsek v pretres, je zopet krije obstrukcija v sedežnem zboru, ker bi načrt itak ne bil mogel postati zakon. Pri tem pa je razdirjava mesta napovedovala in treba je bilo novih ulic in novih kanalov. Za bodočnost pa se obetajo finančne rezerve izdatno zboljšati, ker že leta 1908 preneha mestna občina prispevati za vsečilišče, za cerkev na Barju in za most na Opekarški cesti — vklj. 21.000 K; — leta 1908 pa po sedanjem stanju vlog in rezervnih fondov mestne hranilnice utegne od te v dobrodelne in občekristne namene dobiti že takib 50.000 K. Župan pa je dal napraviti pregled, kakšne so naklade v drugih večjih mestih, n. pr. Cijevou, Brnu, Gorici, Gradcu, Ljubljani, Luncu, Selenogradu itd. Te občine imajo sicer razdeljene naklade na razne davčnine, na nekatere znašajo naklade do 50%, povprečno pa so vsebujejo obremenjene, kar bo Ljubljana tudi s svojimi 25%. Istda se morajo izvajati potrebščine ubožnega zakaleta vsled novega domovinskega zakona in za oljepševalne namene, ker se bodo na bivšem skifiskem posetvu napravili javni načrti — Vsa redna potrebščina znaša 676.008 K izredna potrebščina pa 250.933 K, potrebščina skupis 926.941 K. Redno pokritje znaša 546.870 K, izredno pokritje 95.094 K, torej vse pokritje 641.964 K. Primanjkljaja je potem takem 284.977 K, ki ga je treba pokriti iz dohodkov na doklade na državne davke, 25% dohodka je proračunjena na 277.000 K, a vklj. temu še ostane nepokritega primanjkljaja 88.249 K.

III. Ceste, ulice, trgi in sprehajališča. Za to poglavje so proračunjene sledeče potrebščine: 1. poprava in zdrževanje 56.430 K, 2. snaženje mesta 35.500 K, razsvetljava 39.000 K. Pokritje znaša 67.172 K, tudi mnogo veljalo ter bi se ne načel v ta namen podjetnik. Obč. svetnik dr. Požar je opozoril, da se Ljubljana menda enkrat regulira in potem se najbrž tudi struga spremeni. Predlog obč. svetnika Šubicu sta se sprejela ter se bo o njih v kateri poznejših sej razpravljalo.

Pri točki „zboljjanje mestnih travnikov“, v kateri namen je proračunjenih 1700 kron, je predlagal obč. svetnik dr. Požar, naj bi se ob potih in sprehodih ne gnojilo s smetmi. V debatu so poselili Turk, Grošelj, Velkavrh in poročevalci, nakar je bila proračunjena svota odobrena. — Dosedanje podpore so se dovolile tudi društva „Narodna šola“, „Slov. planinskemu društvu“ in „Filharmoničemu društvu“.

Zoper cerkev na Barju.

Občinski svetnik dr. Triller je nujno predlagal, naj se ustavi prispevek za morebitno gradnjo cerkve na Barju. Tokoj v uvodu svojega predloga je poudarjal, da stori to brez vsake tendence, vodijo ga le oziri na finančni položaj mesta. Leta 1898 je sklenil občinski svet na prošnjo knezočkoškofije ordinarijata in vsled neke oporce pok. Kožerja, da prispeva skozi deset let po 4000 K v ta namen. Takrat je bilo v občinskem svetu prepričanje, da je potreba velika, in da bo cerkvena oblast vse storila, da se ideja uresniči. Občinski svet je res načalil vsako leto dovoljeno sveto, a cerkvena oblast ni storila niti koraka, pač pa se je zdelo knezočkošku potrebo med tem časom izmetati stotisoč v smešne in nepotrebne svoje v zavode. Zakaj bi naj bili mi bolj papežki kot papež sam. Sklep se lahko prekliče, ker so se razmere od takrat temeljito spremene. Denar potrebujemo za nojnje kulturne zadeve. Ne v moralnem ne v pravnem oziru nam ne more nihče očitati, da smo prelomili dano besedo. Predloga, naj se za cerkev naložena svota porabi za ustanovitev javne ljudske knjižnice in čitalnice. (Živahnopravljaj), da z izobrazbo odpiramo našemu narodu oči; nadaljna svota pa se naj določi za društvo za promet tujcev. Vse premalo je reklama po vzvigo prometa tujcev. Dežela ne more nujno storiti, ker večen esrečna obstrukcija roke tudi tistim, ki bi radi kaj storili — Obč. svetnik dr. Kušar se je zavzel za predlog. Dokazoval je, da potrebe novih cerkev ni v Ljubljani, kjer je pet župnih cerkev, ne v okolici, kjer je dovolj podružnic. V teh cerkvah je dovolj prostora, da se hvali Boga. Barjani nimajodaleč na Rudnik in k Salezijancem. Spleh bi pa bilo na Barju treba zidati cerkev na pilotih kakor v Benetkah. Brez duhovnika bi cerkev za Barjane ne imela smisla, a kdo naj skrbti za duhovnika.

Za cerkev so se zavzemali obč. svetniki Lenč, Predovič, Kozak in Senekovič. Zadnji si od javne knjižnice ne obeta mnogo koristi, ker ni dovolj denarja, da bi se postavila na obširno podlogo. Večje koristi je zidanje novih šol, da ne bodo letale deklike uršulinjak in v Huthov zavod, kjer se nam otroci pokvarijo ter dobijo napačni temelj za celo življenje. Dr. Trillerjev predlog je bil nato pokopan.

Finančni odsek končno predlaga: 1. proračun mestnega zaklada za leto 1905, ki izkazuje redne potrebščine: 1. zdravstveni stroški (plače, ljudska kopal, razne potrebščine) 29.116 K, 2. blagotvorni stroški (ustanove, doneski) 63.625 K, vklj. 92.741 K. Pokritje znaša 28.477 K, tudi primanjkljaja 84.322 K.

V. Šolstvo znanost in umeletnost. Potrebščine: ljudsko šolstvo 45.892 K, 2. razna učilišča (c. k. realka, obrtna in nadaljevalna šola, šola za modelovanje, c. k. umetno obrtna šola, višja dekliska šola) 46.712 K, 3. razni stroški 22.670 K. Pokritje kron 26.825, tudi primanjkljaja 88.249 K.

VI. Vojaška nastanitev. Potrebščina 2740 K, pokritje 3522 K, tudi prebitka 782 K.

VII. Raznoterosti. Potrebščine 4440 K, pokritje 630 K, primanjkljaja 3810 K.

Izredne potrebščine.

1. Amortizovanje in obrestovanje 119.417 K, 2. potresno posojilo kron 49.500, 3. druge izredne potrebščine 82.016 K. Med izrednimi potrebščinami je 6. rok prispevka za ustanovitev slovenskega vsečilišča po 10.000 K, izredna podpora „Dramatičnemu društvu“ 14.000 K, podpora društvu v godbi 1200 K, za most čez Ljubljano na Opekarško cesto (1. rok) 10.000 K, naprava drugega reševalnega voza 1600 K, naprava dveh straničnih sejmišč 2000 K, gasilnemu društvu za 500 m novih cevij 700 K, za vsakojaki odkup ledeneice v Vegovi ulicah 2000 K, obresti iz posojenjih kupnine za Del Cottov svet (155.000 K), za stanovanje stavbenu risarju na obrtni strokovni šoli 545 K itd. Za uredno pristanišča na Jeku proračunjenih 4000 K se je črnilo. Glede nakupa drugega reševalnega voza je predlagal obč. svetnik Turk, naj se voz napravi v Ljubljani in ne na Dunaju. Temu predlogu se je pridružil tudi občinski svet. Predovič. Župan je obljubil, da se bo ta predlog po mogočnosti

12 glasovnic! — Dobili so Feliks Stare 3 glasove, Vinko Majdič 3 glasove in italijanski sodar v Trstu šest glasov. Vsled te velikanske slovenske zaniknosti je odletel edini slovenski član predstojništva in je prišel na njegovo mesto Italijan! Pa to še ni vse! Ker je sedež te zavarovalnice v Trstu, je pač naravno, da prevzame vodstvo volitve politično društvo „Edinost“ v Trstu. To društvo se je pred leti tudi zavedalo svoje dolžnosti. Letos je g. Stare kacih 15 do 20 glasovnic poslal političnemu društvu „Edinost“, da jih izroči volilni komisiji. Ker je bilo oddanih samo šest slovenskih glasovnic, izhaja iz tega, da politično društvo niti tistih glasovnic ni oddalo, ki mu jih je poslal g. Stare. To je že vrhunc lenobe in brezbriznosti. Kdo naj vzprido temu zameri posamičnemu volilecu, če pri svojih skrbah in kupčijah pozabi na volitev, ko je celo politično društvo tako leno, da niti poslanih mu glasovnic ne odda!

— **Oslaria v cerkvi.** V Škofji Loki so imeli pred kratkim misijon. Vodili so ga nepotrebni očetje lazaristi iz Ljubljane. Torej ljudje, ki lenarijo in zato tudi prav dobro žive. Od človeške neumnosti seve! Pri sklepku misijona vprizorila se je prav neslana komedija, ali boljše oslaria. Zbrano občinstvo, največ nerazsodnih babnic, morallo je v cerkvi prisedi, da ne bode več čitalo niti „Slov. Naroda“ niti „Gorenja“. Vse je priseglo. A glej čudo! V cerkvi so prisegali, znaj cerkev so pa kar trumoma hiteli kupovat naš list, ker so hoteli vsi izvedeti, kaj je pravzaprav v tem listu, ker ga popi tako sovražijo. Vpliv omenjenih dveh listov mora biti velikanski, ker bi se drugače v cerkvi ne uganjale take burke. Mi smo očetom lazaristom za uspešno reklamo iz srca hvaležni. Bog plati!

— **Uršulinke v Škofji Loki** se zopet gibljejo. Svojim deklaciam vbičajo v glavo, kako pregrešen je naš list in kaka velikanska pregeha je, ako je kdo nanj naročen. „Če pride sedaj domov na počitnice, in če so ata naročeni na „Slovenski Narod“, poklenite pred nje, in solznih oči jih prosite, da naj naročbo opuste!“ S tem poveljem so poslale svoje učenke domov. In te so res s solzami v očeh poklekovale pred svoje očete, ter jih prosile, da naj se na „Slov. Narod“ več ne naroče. Kolikor smo poizvedeli, dobil se je en sam „ata“, ki je, mesto da bi vel svoji goski priložil par gorkih, opustil naš list. Živeli taki naprednjaci!

— **Ubegla klerikalka.** Poročali smo včeraj, kako je znana klerikalka Helena Suhadolnik ogoljufala delavke tobačne tovarne. Ta pobožna žena, ki se je topila same katoliške svetosti, je bila pač prekanjena sleparka in je dobro vedela, da je pod katoliško krinko mogoča vsaka lumperija. Suhadolnikova je v tovarni pobirala denar pri delavkih, češ, da ga bo naložila v hranilnici. In ženske so ji zaupale denar, večkrat ne da bi bil mož kaj vedel o tem. Tako nabiranje je mogelo samo v tovarni, zunaj tovarne ne. Po tovarniških predpisih je vsako nabiranje denarja v katerikoli namene v tovarni sami strogo prepovedano. To vodstvo in tovarniški uradniki so v tem oziru vedno postopali skrajno malomarno. Za časa zadnje revolte v tabačni tovarni smo mi tudi to pojasnili. Generalna direkcija zahteva, da naj se ne dopušča nikako nabiranje v tovarni. Z radi takega nabiranja je bilo povodom omenjene revolte nekaj oseb kaznovanih — a zdaj se zopet nabira za klerikalna društva, za maše in zavave in kdo ve za kaj še vse in živ kret se za to ne zmeni. Helena Suhadolnikova je nemoteno dolgo časa pobirala denar, da ga nese v hranilnico. Če bi vodstvo izpolnilo valo svojo dolžnost, bi se take nerednosti ne mogle primeriti. Radovali smo, če bodo gospodje, ki so, zanemarjajo svojo

dolžnost, omogučili Heleni Suhadolnikovi popisno sleparstvo, oškodovanem delavkam plačali škodo. Nih moralna dolžnost bi to gotovo bila saj je mogla pobožna Suhadolnikova nabirati dolični denar ker se ni nihče menil za prepoved, nabirati v tovarni denar.

— **Učiteljska vest.** Zdanski učitelj v Dobi pri Brežicah, gosp. Ludovik Potocnik, je imenovan stalnim učiteljem na rudniški šoli v Idriji.

— **Repertoar slov. gledališča.** Dnes zvečer se poje vstrečajo velika ruska opera »Onjegin« leta Čajkovskega. Ker pride te dni na oder nova opera, je to poslednja predstava lepe te opera v tekoči sezoni.

— **Narodna čitalnica v Ljubljani** naznana svojim članom, da jutri dne 4. in 11. t. m. odpade jour-fixe, vabi pa isto na plesni venček, kateri bodo v soboto dne 14. t. m. ob 1/29. uri v čitalnični dvorani. Posebna vabila v plesnemu venčku se bodo razposiljala.

— **Koncert „Glasbene Matice“.** Opozorjam, da bo koncert „Glasbene Matice“ prihodnjo nedeljo, dne 8. januarja v „Narodnem domu“. Vstopnice se dobivajo v trgovini gospoda Lozarja na Mestnem trgu. Poleg krásne Fibichove „Pomladne romance“ se bodo izvajale povsem nove, zelo zanimive skladbe. Glavno nalogo v koncertu bo imel veliki zbor „Glasbene Matice“ in orkester vojaške godbe, pomnožen po članih „Društvene godbe“ in članih „Glasbene Matice“.

— **Društvo „Prosvet“** priredi II. predavanje jutri, v sredo, ob 8. uri zvečer v „Mestnem domu“. Nadaljeval bo g. Grošelj svoje že včeraj započeto predavanje.

— **Akademija.** Redna odborova seja je v četrtek 5. t. m. v hotelu »Irija«. — V zasadnjem času so se oglašali časniški glasovi, da bi bilo dobro, ako bi Akademija prirejala predavanja tudi v tem ali onem krajcu, postavim čs v Trbovljah, zato ne tudi v Zagorju. Oboj Akademija prosi, da bi se vsa druščina ali korporacije, ki žele imeti redna predavanja, obračala neposredno na odbor, ki bo getovo takam željam rada volje ustregel.

— **Deželna vinska klet.** Jutri v sredo, ob 6—9. ure zvečer, javna vinska potuščina.

— **V svari!** Zopet love sužnjev na Kranjskem. Po škofješkem okraju se razširja naslednji tiskani oklic: Videm histopad 1904. Južno ameriška proga službujoča kralj. italijanski pošti, parobrodna družba Josip Lino, nekdaj Dominik Brezplačna vložnja v Brazilijo za avstrijske podanike-popoldele. Braziljanska vlada želi svoje velikanske dežele bolj obljudit, in sicer z Avstrijskimi državljanji v številu okoli 12 000 oseb, kateri bi se v družine združeni tankaj naselili, da se pa to lagje doseže, imeni bodojo isti vožnjo kakor vso oskobo zastonj iz pristanišča Genove do kraja določbe, kjer bodojo obdelovali v kolonije razdeljeni roduvitno brasilsko zemljo. Nekaj let od kar je bila isti vlada to dovoljenje ustavila, je vprašalo že mnogo mnogih ljudi, ako je mogoče zastonj potovati, kar mislimo, da je sedaj to naša sveta dolžnost, vsem tistim, kateri bi se radi izselili, objaviti, da se letos brezplačna vožnja zopet pridne in da smo mi pooblaščeni vse tiste družine, katere so vajeno kmetijstva in se hočejo v Brazilijo kakor kmetovalci naseliti brezplačno in z vsem prekrilne to potest, kateri pa morajo biti s potrebo mi listi in spričevali prekriljeni. Vsaka družina si mora pustiti pri občinskemu uradu napraviti družinski izkaz, kakor tudi druge spodaj oznčene spričevala, katere naj počlane našemu uradu v tu prizelenemu oviku (kovert), kateri pa naj bodo s poštno zaščito prekriljeni, kajti neznamkovana pisma ne vsprijemamo. Tako, ko dobimo mi omenjene papirje, predložimo jih kraljevinam oblastim, katero skrbijo nadalje za red in dobro vožnjo, kakor tudi za vse drugo potrebitno, dalje pošljemo vsi ki družini parobrodnim (Schiffskarte), kakor tudi jih načanku nazunimo odhod parnika, s katerim se ima voziti, dalje načanku načrt kako ima potovat, kdaj mora biti tu v Udini in koliko ga bodo vožja do Genove, kakor stroški pisanja itd. veljala. Zahvala je sledi: Sprejemajo se poljedelci (Avstrijski podaniki) združeni v družinah, katerim je dovoljena prostovažnja in vse ostreba semo, aka imajo tele izpričevala: 1. Dužinski izkaz (Familienverzeichniss) 2. Uročni list (Armuthszeugnis). 3. Potrdilo cepljenja koz, katero mora biti podpisano od zdravnika. (To pa smo za otroke, kateri niso dopolnili še 16 let). — Zastopništvo parobrodnih društev. — To je velikansko sleparstvo. Že pred leti so

par tisoč ljudi na ta način spravili v Brazilijo. Obetaли so jim zlate građeve, a ko so pridli tja, so jih imeli za sužnje. V Braziliji potrebujejo ljudi za delo v sladkornih in bon bežnih plantažah, za delo, ki so ga celo zamorci opravljali, samo dokler so bili sužnji. Naš občinstvo podpira z vsemi močmi orožnike, da se učenati občenjenci, ki zabiljajo naše ljudstvo v bržiško sužnost.

— **Požar v Blagovici.** Zdele se nam poroča: Na Novega leta dan okoli devete ure dopoldne začelo je goreti hišno poslopje gospoda Frana Beukoviča, vulgo pri Kristofu v Blagovici. Zaradi razsajajoče silne burje je bilo to poslopje hipoma vse v ognju. Pohištva ni bilo mogoče skoraj nič rešiti. Burja je zanašala goreče utrinke na sosedne hiše, in v kratkem se je pokazal ogenj na strehi drugega gospodarja. Tudi to poslopje, ki je bilo deloma lezeno, je popolnoma uničeno. Župan, g. Franc Pistotnik, je uvidel nesrečo, ki je pretila celi Blagovski vasi ter po nekem kolesarju obvestil gasilino društvo v Lukovici. Ko bi trenil, je bilo to vrlo društvo pripravljeno na pomoč; posebna hvala se pa mora izreči načelniku društva gosp. Jazbecu. Mrzla voda, ki se je po brizgalnicah kar trdila, je delala velike težave ognjevščem, vendar se je po napornem delu posrečilo okoli druge ure popoldne toliko podušiti, da so tam bližnji prebivalci saj nadaljnje nesreče bili obvarovani. Pohvalo zaslubi tudi načelnik gasilinskega društva iz Motnika g. Avbelj. Pogorela poslopja sta bila samo za male svote zavarovana. Škoda jih je desetkrat presegla. Zavarovane družbe bi se labko zahvalile, da pri tako kritičnem vremenu ni bilo večje škode že omnenjem osebam, — posebno gasilnemu društvu v Lukovici.

— **Burja na Krasu** divja letos posebno strahovito. Kakor smo že sinoči brzjavno poročali, je burja pri Trnovem prevrnila 12 vagonov tovornega vlaka. Sprevodač Frau Valber je bil težko telesno poškodovan. Svoj čas, ko je še mešaneč vozil z Reke v Š. Peter je burja vrgla z ljudmi prepopljeni vlak pri Mali Bukovici z visokega nasipa v globino. Škoda je bila ogromna. Pred nekaj leti je burja pred trnovsko postajo na državni cesti prevrnila 16 vagonov tovornega vlaka. Tudi sedaj je promet na tej proggi ustavljen. Strahovito divja burja tudi po drugih krajinah Krasa. Odnesla je vse polno opeke, polomila mnogo dreves in celo nekaj hiš odkrila. Tudi v Trstu divja burja tako, da je groza.

— **Lepa doba.** Na dan pred Novim letom je umrla v Cerkljah pri Kraju 78letna Uršula Pirnat, ki je službovala v hiši pok. A. Vavkna celih 48 let, kar je gotovo lepa doba. Umrla je bila splošno znana.

— **Učiteljsko društvo za celjski in laški okraji** ima dne 6. jan. ob 9. uri dopoldne v navadnih prostorih v Celju svoje glavno zborovanje.

— **Mednarodna panorama.** Norveška je sploh gleda način oblik zelo romantična dežela. Najlepši del pa je razstavljen ta teden v panorami, namesto pokrajev od Kristijanije do Nordlanda. L-pa je panorama Kristijanije s ptičje perspektive, pogled na živahno pristnisko, kraljev dvorec, parlament itd. Prekrasno je mesto Drammen v zeleni kotlini. Impozantan je slap v Naeronski dolini, divjeromantična je gorska scenerija s temno globeljo, po kateri drvi reka Lagan. In po podobnih gorskih scenerij se vrsi pred načini oči še več, n. pr. pri Jupukerju, Bergenu, Stalheimu Nordlandu itd. Nasibolj pa občudujejo oči večega prirodoznanca nepregledni ledniki, ki se desetkrat raztegnejo do morja — Pribredni teden se razstavi Zagreb.

— **Tuji v Ljubljani.** Meseca decembra 1904 je došlo v Ljubljano 2082 tujev — za 908 manj kot prejšnji mesec in za 443 več kot v istem mesecu prejšnjega leta. Od teh se jih je nastanilo v hoteli: pri »Slonu« 454 pri »Maliču« 232 pri »Ljudu« 210, pri »Južem kolodvoru« 125, pri »Avstrijskem cesarju« 160, pri »Struklju« 102, »Iriji« 114 pri »Gračarju« 120, pri »Bavarškem dvoru« 85 v ostalih gostilosh in prenočiščih 480.

— **Prijeli** so danes Andreja Prijatelja iz Ponikve pri Velikih Laščah, ker je v neki gostilni zbiral ljudi za agenta Zwischenbarta v Bazlu, da bi jih bil potem poslat v Ameriko. Zwischenbart je Prijatelju obljubil za vsakega 12 K. s sam je od ljudi zahteval še p. 32 K.

— **Poluzmrznjenega** so našli danes ponoči J. Žef, Kapljer ležati v Trnovem. Moždeč se je, ko se je ogrel na stražnici, s povzdignanimi rokami zahvaljeval, ker so mu oteli življeno.

— **Delavško gibanje.** V soboto se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 25 Hrvatov. — V Lipsko je šlo 15 Slovencov, na Westfalsko 30 Hrvatov, v Hrušico 35, v Bohinj

25, na Jesenice pa 35 Mačadoncov. Načaj jih je pa prišlo 45 ki so se odpeljali v Mura-Kralj. — V nedeljo je prišlo iz New Yorka 44 Hrvatov in Cognorsov. Ti so se pred 6 tedni odpeljali v Ameriko z lastjo družbo »Cunard Linie« iz Trsta. Ker pa niso ugledili vsem tamoznjim predpisom, so jih Američani poslali nazaj. Reže so zapravili na putu več denar in so bili zelo obupani, ko so se povratili v domovino. Eten izmed njih je bil celo bos. Zatostao znamenje časa.

— **Najnovejše novice.** — Dohodički Žed in jenih držav v pretečenem letu so značili 277.649.853 dolarjev, izdatki pa 300.028.747 dolarjev.

— **Kolera v Uralu** razsaja le v treh vaseh ter zahteva po 20 žrtv na dan. Da se kolera ne razširi, obkliki so vasi kozaki, ki ne pustijo nikogar noter ne ven.

— **Continenta pl. Hervey** se hoče posvetiti gledališču ter samo čaka na izrek prizivnega sodišča proti njeni obsodbi v Ljubljem. V dramatiki jo poučuje sloveča igralka Adele Sandrock.

Telefonska in brzjavna poročila.

— **Reka** 3. januarja. Nadvojvoda Josip, sin slavnega ogrskega palatina, je na smrt bolan. Star je 72 let. Bil je vedno navdušen Madžar in je jako veliko storil za madžarstvo.

— **Dunaj** 3. januarja. Načelniki češkega kluba Pacák, Stránsky in Kramář so bili danes pri ministrskem predsedniku Gauthschu. Posvetovanje je trajalo pol drugo uro in se bo nadaljevalo v torek.

— **Dunaj** 3. januarja. Danes so bili pri ministrskem predsedniku Gauthschu Derschatta, Prade, Ploj in Šusteršič.

— **Dunaj** 3. januarja. Nemški cesar Viljem je poslal bivšemu ministrskemu predsedniku Körberju brzjavko, v kateri izreka svoje obžalovanje, da je Körber odstopil.

— **Dunaj** 3. januarja. Po današnji konferenci predsedstva češkega kluba z Gauthschem je poročevalc »Lidovih Novin« govoril z dr. Stránskym. Ta je rekel, da je vtis Gauthchevih izjav tak, da naj bodo Slovani hladni in previdni in naj se ne vdajo nikakim iluzijam.

Rusko-japonska vojna.

— **Tokijo** 2. januarja. (Uradno) Ponudba generala Stesja glede pogajanja o kapitulaciji Port Arturja se sprejela.

— **Tokijo** 2. januarja. Reuterjev urad poroča: General Sjili je pooblaščen, da vodi pogajanja z generalom Stesjem glede k pitulacije Port Arturja. General Nogi mu je dal najobsežnejša pooblastila.

— **Tokijo** 2. januarja. Ob 3 uri popoldne. Rusi so se ponoči umaknili iz več portarturških forov in zjutraj razstrelili v zrak večino v pristanišču usidranih vojnih ladij.

— **Tokijo** 2. januarja. General Nogi je v sporazumu z najvišjim vojnim vodstvom in z mikadom sprejel kapitulacijske pogoje in o tem takoj obvestil generala Stesja. Japonska armada je bila že v nedeljo zvečer pripravljena, da odkoraka v Port Arturju.

— **Berolin** 2. januarja. General Steselj je izročil trdnjavu Japoncem Generalu Stesiju so se priznali najčastnejši pogoji. Dovolilo se mu je, da lahko prostovoli svoje bivališče proti temu, da zastavi svojo častno besedo, da se v ti vojni ne bo več bojeval proti Japoncem.

— **London** 2. januarja. »Daily Telegraph« poroča iz Čifua: Vse lika ruska torpedovka je danes zjutraj ob zori došpela semkaj. Kakor je videti, je le malo poškodvana, dasi so jo ponoči pri Miaotavskih otokih napadli Japonci in jo ob

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurzi dana, borze 2. januarja 1905.

Naložbeni papirji.

	Denar	Blago
4% majeva renta	100.20	100.40
4% srebrna renta	100.20	100.40
4% avstr. kronska renta	100.35	100.55
4% " zlata	119.50	119.70
4% ogrska kronska	98—	98.20
4% " zlata	118.60	118.80
4% posojilo dežele Kranj-ke	99.50	101—
4% posojilo mesta Sp. t	100.25	101.25
4% " Zadar	100—	100—
4% " bos. hero. žel. pos. 1902	101.10	101.60
4% češka dež. banka k. o.	100—	100.15
4% " ž. o.	100—	100.50
4% " z. p. m. gal. d. hip. b.	101.40	102.40
4% " pešt. kom. k. o. z.	100—	100—
4% " zast. p. m. gal. d. hip. b.	107.40	108.40
4% " zast. p. m. Innerst. hr.	100.10	101—
4% " ogrske cen. dež. hr.	100.50	101.20
4% " z. pis. ogr. hip. ban.	100.30	100.80
4% " obli. ogr. lokalnih žel. leznic d. dr.	100—	101—
4% " obli. češke ind. banke	100.75	101.75
4% prior Trst-Poreček lok. žel.	99—	100—
4% prior. dol. žel.	99.50	100—
3% juž. žel. kup.	308.75	308.75
4% " avst. pos. za žel. p. o.	100.65	101.65

Srečke.

Srečke od 1. 1860 ¹	187—	187.80
" 1864	276—	278.50
" tizske	162—	164.50
" zem. kred. I. emisije	305—	314—
" II.	297—	306—
" ogr. hip. banke	270—	276.50
" arske & frs. 100—	96—	101—
" turške	131.15	132.15
Basilika srečke	20.65	21.65
Kreditne	477—	481—
Inomoške	77—	81—
Krakovske	88—	92.50
Ljubljanske	66—	71—
Avst. rud. križa	54—	55—
Ogr.	28.70	29.70
Rudolfove	65—	69—
Salzburgske	74—	77—
Dunajskie kom.	522—	530—
Delnice	89—	89.70
Južne železnice	653.25	654.25
Državne železnice	1624—	1634—
Avstr.-ogrske bančne delnice	677.50	678.50
Avst. kreditne banke	802—	803—
Ogrske	949—	250—
Zivnočenske	660—	664—
Premogokov v Mostu (Brüx)	516.50	517.50
Alpinške motan	2458—	2470—
Praške žel. indr. dr.	524.75	525.75
Rims-Murányi	305—	306.50
Trbovške prem. družbe	533—	535—
Avst. orožne tov. družbe	182—	186—
Češke sladkorne družbe	182—	186—
Valute	11.82	11.86
C. kr. cekin	19.8	19.11
20 franki	23.47	23.54
Soverigns	28.88	28.95
Marke	117.65	117.75
Laški bankovci	95.30	95.50
Rubli	253.75	254.25
Dolarji	4.84	5—

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 3. januarja 1905.

Termin.

Pšenica za april	za 100 kg. K 20.24
Pšenica , oktober	100 " 17.54
Rž april	100 " 15.80
Koruzna maj	100 " 15.12
Oves april	100 " 14.36

Efektiv.

Leno.

Meteorologično poročilo.

Vihina nad morjem 306.2. Srednji zračni tlak 736.0 mm

Januar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
2. 9. zv.	743.5	-10.8	moč. jvzb. del. oblaci		
3. 7. zj.	744.0	-11.7	moč. jvzb. oblaci		
2 pop	743.4	-8.9	p m svzh. pol. oblaci.		

Srednja včrašnja temperatura: -11.2° normalne: -2.7° Padavina 0.0 mm.

Zahvala.

Za vse izkazano srčno seču je pod voden bolezni in smrti ljubljene soproge, gospa

20

Ane Weiss

kakor tudi za krasne darovane vence in mnogo spremstvo k večnu počitku, izrekam tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem svojo iskreno zahvalo. Posebno se imam čast zahvaliti gospodom častničkom tukajšnjega divizijskega topničarskega polka št. 7 za mnogobrojno spremstvo kakor tudi za prekr srušec, dalje gospodom podčastnikom c. kr. domobranskega polka št. 27, kakor tudi onim sanitetnega oddelka štev. 8 in c. kr. pehotnega polka št. 27.

V Ljubljani 3. jan. 1905.

Josip Weiss
c. kr. ognjičar

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarje, tlg. 19

■ Tekoči tečeni ■ Velezanimivo!

Norveško.

Talanda cejlonski čaj.

Velevina znamka.

3826-6

Prodajalka

z dobrimi spričevali sprejme se na deželo. Take, ki so popoloma zmožne same prodajalno voditi, imajo prednost. Vstop takoj. Plača po datorju.

Pouzdne na upravnosti "Slovenskega Naroda". 3879-2

Sprejme se takoj učenec

v manufaktурно trgovino v Ljubljani, kateri mora biti pod nadzorstvom svojih staršev.

3884-2

Kje, pove upravnost "Slov. N."

Želi se kupiti takoj v mestu hišo z gostilno.

Ponudbe naj se pošiljajo pod F. B. upravnemu "Slov. Naroda". 3884-3

Notarskega kandidata

(tudi začetnika) oziroma solicitatorja

sprejme takoj

notar na Sp. Štajerskem.

Naslov pove upravnost "Slov. Naroda". 12-1

Lepota stasu

je najodličnejša ženska mikavnost, ki se narava v njej ne kaže razispna. Damam bo torej radost izvedeti, da se dobi dcela preprosto sredstvo, ki na nežen način sili naravo, da je v tem pogledu nekoliko bolj radodarna. To sredstvo, boljšim damam že znano, obstoji v porabi iznajdebita slovitega italij kemika iz večkrat očiščenega izvlečka 72 rastlin napravljenega

pristnega Adonisovega mila

ki so ga odobrili znameniti zdravnikini, in ki ima v resnici lastnost, da nedrja razvije in popravi, celice utrdi štrede kosti na ramah zalije, in obike prsi splošno in naravnost obdeli.

Adonisovo milo učinkuje ozivljajoče, osvežuje počit, polepsa leha in splošno pomoli vse truplo. To milo lahko rabijo vsakršne osebe, razvijajoče se devojke in popolnoma dorasne dame, pa tudi slokim, sublim moškim s užit dobrot.

Adonisovo milo se rabi na zunaj brez izpreminjanja hrave ali živiljenja, učinkuje le tako, da ga koža varkava vase in zdravju ni škodljivo, kakor druga notranja sredstva.

Adonisovo milo razpošiljajo z natančnim navodilom v kosih po 250 gr — Za enkratno lečenje je treba vsaj 3 kosov. Karton s 3 kosami stane K 10, 8 kosov K 14, 12 kosov K 30, poštne in carine prosti po povzetju ali če se denar naprej pošlje.

Naročila naj se pošiljajo edinemu upravičenemu tvorničarju

LODOVICO POLLAK v MILANU (Italija).

Pisma stanejo 25 h, dopisnice 10 h. Dopisuje se v vseh jezikih.

Kislo repo

100 kil K 14, brez sodov, razpošilja po povzetju 3884-3

prekajevščec in razpošiljalce živl.

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Blagajničarko

sprejme 3884-3

A. Domicelj, Rakek.

Pijte Klauerjev

Triglav

najzdravejši vseh likerjev.

12-1

Učenca